

17.1.2017

Ympäristöministeriölle

Ympäristösuojeluviranhaltijoiden lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (Dnro YM6/400/2016)

Ympäristönsuojeluviranhaltijat kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristönsuojelulain muutos ehdotuksesta.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa talousjätevesien puhdistustasoa koskevien vaatimusten täyttymistä rakennushankkeen valmistumisen jälkeen. Koska jätevesien puhdistamisesta on tarpeen säätää laissa, on tämän valvomiseen myös kiinnitettävä huomiota. Kuten voimassaolevassa asetuksessa, jätevesijärjestelmän suunnitelman tulee jatkossakin sisältää tarpeelliset tiedot näyteenottomahdollisuuksista järjestelmän toimivuuden varmistamiseksi:

6) jätevesien käsittelyjärjestelmä suunnitellaan siten, että siihen tulevasta ja siitä lähtevästä jätevedestä voidaan ottaa edustavia näytteitä; maahanimeyttämässä jätevesien käsittelyjärjestelmän toiminta on voitava varmistaa tarvittaessa vesinäyttein pohjaveden havaintoputkesta, joka sijoitetaan imeyttämön läheisyyteen alavirtaan pohjavesien virtauksen suunnassa. Kursiivilla kirjoitettu tulee täydentää asetuksen perustelumuiistioon.

Valvovan viranomaisen näkökulmasta tätä ei voi korostaa liikaa. Valvonta on mahdotonta, jos laitteistoon ei määrätä yksilöidysti valvontaan tarvittavia rakenteita. Pykälään 6 tulee täydentää seuraavasti:

Jätevesijärjestelmää koskevassa suunnitelmassa on otettava huomioon kiinteistön suunniteltu ja muu mahdollinen käyttö, rakennusten elinkaari **ja jätevesijärjestelmän toimivuuden seurantamahdollisuus**. Suunnitelman on sisällettävä tiedot:

- 1) muodostuvien jätevesien määrästä ja laadusta;
- 2) jätevesijärjestelmästä ja sen mitoituksesta;
- 3) asemapiirroksena jätevesijärjestelmän putkien, laitteiden ja käsitellyn jäteveden purkupaikan **ja näyteenotto paikan** sijainnista, hoito- ja huoltokohteiden sijainnista ja niiden saavutettavuudesta, jätevesijärjestelmän ja jätevesien vaikutuspiirissä sijaitsevista rakennuksista, talousvesikaivoista ja muusta pinta- ja pohjaveden ottoon käytettävistä vesistä sekä muusta maankäytöstä;
- 4) jätevesijärjestelmän purkupaikan läheisen pinta- ja pohjaveden korkeudesta ja tarvittaessa arvio jätevesijärjestelmän toiminnasta, kun pinta- ja pohjavesi ovat korkeimmillaan.

Asetusluonnoksen perustelumuiistiossa mainitaan, että maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä siihen liittyvässä asetuksessa säädetään kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävien vaativuusluokista. Nämä vaativuusluokat on erittäin huonosti sovellettavissa haja-asutuksen jätevesiasiaan. Jäteveden käsittelyn suunnitteluperusteet ovat ihan oma suunnittelulajinsa, jolta puuttuu oma vaativuusluokitus. Tältä osin tarkennukset tulisi sisällyttää lausunnolla olevaan asetukseen. Jos tämä ei ole mahdollista tulisi ko. maankäyttö- ja rakennuslain asetuksia niiltä osin täydentää. Jätevesijärjestelmän suunnittelijan tehtävään perehtyneisyys tulee varmistaa!

Asetusluonnoksessa ja sitä edeltäneessä ympäristönsuojelulain muutosprosessissa on sivuutettu yksi keskeinen jätevesijärjestelmien elinkaareen ja toimivuuteen vaikuttava tekijä, lietesäiliöiden tyhjentäminen. Asetukseen tulee sisällyttää vaatimus lietteenpoistosta esimerkiksi näin: **”Käymälävesiä sisältävien talousjätevesien saostussäiliöihin kertyvä liete ja pienpuhdistamoiden ylijäämäliete on poistettava tarvittaessa, mutta vähintään kerran vuodessa.”**

Lainsäädäntömuutoksen kokonaisuuden ja nykytilan selvittäminen oli aikamoisen työn takana, kun eduskunnassa hyväksyttyä ympäristönsuojelulain muutosta (HE128/2016) aineistoinen ei ollut helposti saatavilla esim. Finlex tai Edilex-palveluissa.

Lopuksi toteamme, että lainsäädännön poukkoilu ja jätevesien puhdistusvaatimusten väljennykset vaarantavat ympäristön tilan ja vaikeuttavat työtä vesien suojelemiseksi. Pintavesien suojeleminen on epämääräisen heikosti toteutettu nykyisessä ympäristönsuojelulaissa ja seuraava säädösmuutos toivottavasti vahvistaa vesiensuojelun keinoja.

Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry:n puolesta,

Heli Jutila
puheenjohtaja

Kirsi Järvinen
sihteeri

Tiedoksi: Suomen Kuntaliitto

Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry on perustettu 1981 ja toimii ympäristönsuojelussa eri hallinnonaloilla työskentelevien henkilöiden yhdyssiteenä järjestämällä kokous-, esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia sekä kursseja. Yhdistyksen tavoitteena on edistää ympäristönsuojelualalla toimivien ammatillista osaamista sekä tehdä ympäristönsuojelualaa tunnetuksi. Tällä hetkellä yhdistyksessä on jäseniä noin 220.